

ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਉੱਗੋਕੇ ਕੇ ਵੱਡੇ ਡੇਰੇ ਚ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਿਧਾਇਕ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਉਗੋਕੇ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਾਜਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਬਨਿੱਤਾ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਬੋਟਾ ਜੋ ਟੈਲੀ ਫਿਲਮ ਬਣਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਧਰਤੀ ਅਤੇ ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਮਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜਬਿੰਦਰ ਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਨੈਥ ਸਾਜਨ ਦਿਉਣ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਫਿਲਮ ਮੁਕੰਮਲ ਕਰੋ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਪਾਂ ਇਕੱਠੇ ਬੈਠ ਕੇ ਫਿਲਮ ਦੇਖਾਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਇਸ ਫਿਲਮ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਚੰਗੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਏ ਤਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਗੁਰਮੁਖੀ ਦਾ ਬੋਟਾ ਫਿਲਮ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਜੈਕਟਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਉੱਪਰ ਬਹੁਤ ਕੁਝ ਗਲਤ ਦੀ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅੈਸੀਆਂ ਚੰਗੇ ਸੁਨੇਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਬੱਚੇ ਦੇਖਣਗੇ ਤਾਂ ਉਹ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਏ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੀ ਬਣਾ ਕੇ ਹੱਥਦੇਗੇ। ਉਹਨਾਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਫ਼ਲਦਾਦ ਅਤੇ ਫੁੱਲਦਾਦ ਖੱਬੇ ਡੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੀ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਮੋਹਤਬਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵੇਡੇ ਰਾਹੀਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਸਰਪੰਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਿਲਮ ਦੀ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਕਰਾਂਗੇ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਸਮਾਜਿਕ ਸੁਨੇਹੇ ਲਈ ਫਿਲਮ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਹੈ ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਸਮੁੱਚੀ ਟੀਮ ਦਾ ਨਗਰ ਵੱਲੋਂ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਜਬਿੰਦਰ ਸ਼ਮੀਰ ਅਤੇ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਗੁਰਨੈਥ ਸਾਜਨ ਦਿਉਣ ਨੇ ਵਿਧਾਇਕ ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਉਗੋਕੇ, ਸਰਪੰਚ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਨਗਰ ਦਾ ਪੰਨਵਾਦ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਗਰ ਉਗੋਕੇ ਵੱਲੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਜੰਮਪਲ ਇੱਕ ਛੋਟੇ ਜਿਹੇ ਬੱਚੇ ਸੁਖਰਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਚ ਬਤੌਰ ਨਾਇਕ ਵਜੋਂ ਉਭਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀ ਪੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਫਿਲਮ ਲਈ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦਾ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਫਿਲਮ ਦੀ ਸੁਨਿੱਤ ਬਰਨਾਲਾ ਜਿਲ੍ਹਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਗੋਕੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬਹੁਤ ਭਾਗ ਦੇ ਆਸ ਪਾਸ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਜਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮ ਪ੍ਰੋਡਕਸ਼ਨ ਬਨਿੱਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਬਿੱਕਰ ਵਿਚੋਲਾ, ਬਿੱਕਰ ਵਿਚੋਲਾ 2, ਕੈਨੇਡਾ ਵਾਲੇ, ਵੱਟ ਦਾ ਰੌਲਾ, ਕੁਦਰਤ, ਮਾਂ ਦਾ ਕਰਜਾ, ਲੜਾਕੀ ਸਰਪੰਚਣੀ ਅਤੇ ਬੋਬ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸਨੇਹੇ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਜਰੀਏ ਸਮਾਜਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਤੇ ਜੋ ਲੋਕ ਅਸਲੀਲ ਅਤੇ ਦੋ ਅਰਥੀ ਸੰਵਾਦ ਰਚਾਕੇ ਸਿਰਫ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਦੀ ਦੌੜ ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆਪਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਜਰੀਏ ਨਹੇਆ ਸਮਾਜ ਸਿਰਜਣ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਮਾਸਟਰ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਚੈਨ ਸਿੰਘ ਉੱਗੋਕੇ, ਗੀਤਕਾਰ ਗੁਰਤੇਜ ਸਿੰਘ ਉਗੋਕੇ, ਕੌਰ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ, ਬਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਧਾਨ ਡੇਰਾ ਬਾਬਾ ਸਿੰਘ ਭੌਂਟੇ, ਜਗਸੀਰ ਸਿੰਘ ਬੱਬੂ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਲਾਣੇਵਾਲਾ, ਮੱਖਣ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਪੀਤਾ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਸਮੂਹ ਪੰਚਾਇਤ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ : ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

ਕਥਾ, ਲੇਖ, ਨਾਟਕ ਲਿਖੇ, ਕਵਿਤਾ ਤੇ ਅਨੁਵਾਦ। ਨਾਵਲ ਕਲਾ ‘ਚ ਉਸ ਜਿਹਾ, ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਉਸਤਾਦ। ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਦੇ ਲਈ, ਮਿਲੇ ਬਹੁਤ ਸਨਮਾਨ – ਸਦੀਆਂ ਤੱਕ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ, ਲੋਕ ਰੱਖਣਗੇ ਯਾਦ।

ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਪਿਤਾਮਾ ਵਜੋਂ ਜਾਣੇ ਜਾਂਦੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁੱਢਲਾ ਨਾਂ ਹੰਸ ਰਾਜ ਸੀ, ਦਾ ਜਨਮ 4 ਜੁਲਾਈ, 1897 ਈ. ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਹਮੀਦ, ਤਹਿਸੀਲ ਦਾਦਨ ਖਾਂ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜਿਹਲਮ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਬਹਾਦਰ ਚੰਦ ਸੂਰੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੱਛਮੀ ਦੀ ਕੁੱਖੋਂ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਛੋਟੇ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਮੰਗਲ ਸੈਨ, ਬੋਧ ਰਾਜ ਅਤੇ ਵੀਰਾਂ ਵਾਲੀ ਦਾ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਅਜੇ ਛੋਟੇ ਹੀ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਮਾਂ ਵੀ ਸਦਾ ਲਈ ਅਪਾਹਜ ਹੋ ਕੇ ਮੰਜੇ ਤੇ ਪੈ ਗਈ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਘਰ ਦੇ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਅਤੇ ਮਾਂ ਸਮੇਤ ਭੈਣ-ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਜਮਾਤਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਪੜ੍ਹ ਸਕੇ। ਗੁਰਬਤ, ਨਿਰਾਸ਼ਾ, ਵਿਸ਼ਵਾਸਘਾਤ ਤੇ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਡੁੱਬੇ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹਿਰਦੇ ਨੇ ਕਲਮ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰ ਬਣਾਇਆ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਾਂਗ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ। 1918 ਤੋਂ 1922 ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਕਾਵਿ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈਆਂ : ਸਤਿਗੁਰੂ ਮਹਿਮਾ, ਗੁਰਕੀਰਤ, ਖੁਨੀ ਵਿਸਾਖੀ, ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬਾਗ ਦਾ ਮੋਰਚਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ 1909 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੱਠ ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਮੀ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖੀ ਸੀ: ‘ਸੀਹਰਡੀ ਹੰਸ ਰਾਜ’, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਪੰਕਤੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਹਨ:

ਕਾਫ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਲਿਆਵਾਂ ਮੈਂ ਬੈਤ ਚੌਦੇ
ਜਦਕਿ ਖੂਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਜ਼ਬਾਨ ਚੌਂਦਾ।
ਤੇਰੇ ਜਿਹੇ ਖ਼ੁਸ਼ਬਖ਼ਤ ਕੀ ਸਾਰ ਜਾਣਨ
ਕਿਵੇਂ ਅੱਖੀਆਂ ਥਾਣੀ ਇਨਸਾਨ ਚੌਂਦਾ।
ਜਾ ਕੇ ਪੁੱਛ ਨਸੀਬ ਦੇ ਮਾਰਿਆਂ ਨੂੰ
ਹੇਠ ਧਰਤੀ ਤੇ ਉੱਤੇ ਅਸਮਾਨ ਚੌਂਦਾ।
ਨਾ ਪੁੱਛ ਹਾਲ ਤੂੰ ‘ਹੰਸ’ ਦੁਖਿਆਰਕੇ ਦਾ
ਜਿੱਥੇ ਮੈਂ ਸੌਂਦਾ ਉਹ ਮਕਾਨ ਚੌਂਦਾ।

ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਜੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਤਾਬਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਭਾਈ ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਹਜ਼ੂਰੀਆ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਭਾਈਵਾਲੀ ਕੀਤੀ; ਬਚਪਨ ਦੇ ਦੋਸਤ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਖਾਲਸਾ ਪ੍ਰੈੱਸ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ, ਪਰ ਕਿਤੇ ਵੀ ਮਨ ਨਾ ਲੱਗਿਆ। ਸ਼ਾਂਤੀ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਸਾਲ ਰਿਸ਼ੀਕੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਭਟਕਦੇ ਰਹੇ। 1924 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸੁਘੜ ਬੀਬੀ ਰਾਜ ਕੌਰ ਨਾਲ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਛੇ ਬੱਚਿਆਂ (ਪੰਜ ਪੁੱਤਰ ਤੇ ਇੱਕ ਧੀ) ਦੀ ਆਮਦ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਟਿਕਾਓਂ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਧਿਆਨ ਲੇਖਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣੀ ਛੱਡ ਕੇ ਵਾਰਤਕ ਵੱਲ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 1924 ਤੋਂ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਫਹਿਰਿਸਤ ਬਹੁਤ ਲੰਮੇਰੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਤਰੇਈ ਮਾਂ, ਕਾਲ ਚੱਕਰ, ਮਿੱਠਾ ਮਹੁਰਾ, ਪ੍ਰੇਮ ਸੰਗੀਤ, ਫੌਲਾਦੀ ਫੁੱਲ, ਚਿੱਟਾ ਲਹੂ, ਕਾਗ਼ਤਾਂ ਦੀ ਬੇੜੀ, ਪਾਪਾਂ ਦੀ ਖੱਟੀ, ਪਿਆਰ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਗਰੀਬ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ, ਅੱਧ ਖਿੜਿਆ ਫੁੱਲ, ਪਵਿੱਤਰ ਪਾਪੀ, ਜੀਵਨ ਸੰਗਰਾਮ, ਪੁੰਦਲੇ ਪਰਛਾਵੇਂ, ਦੂਰ ਕਿਨਾਰਾ, ਟੁੱਟੀ ਵੀਣਾ, ਲਵ ਮੈਰਿਜ਼, ਗੰਗਾਜਲੀ ਵਿਚ ਸ਼ਰਾਬ, ਅੱਗ ਦੀ ਖੇਡ, ਖੂਨ ਦੇ ਸੋਹਿਲੇ, ਮੰਝਧਾਰ, ਚਿੱਤਰਕਾਰ, ਆਦਮਖੋਰ, ਕਟੀ ਹੋਈ ਪਤੰਗ, ਸੁਮਨ ਕਾਂਤਾ, ਨਾਸੂਰ, ਬੰਜਰ, ਆਸਤਕ ਨਾਸਤਕ, ਸੰਗਮ, ਪੁਜਾਰੀ, ਛਲਾਵਾ, ਅਣਸੀਤੇ ਜ਼ਖ਼ਮ, ਇੱਕ ਮਿਆਨ ਦੇ ਤਲਵਾਰਾਂ, ਪੱਥਰ ਦੇ ਖੰਡ, ਵਰ ਨਹੀਂ ਸਰਾਪ, ਕੋਈ ਹਰਿਆ ਬੂਟ ਰਹਿੰਦੀ ਰੀ, ਸਰਾਪੀਆਂ ਰੂਹਾਂ ਅਤੇ ਗਗਨ ਦਮਾਮਾ ਬਾਜਿਆ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀ-ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੰਝੂਆਂ ਦੇ ਹਾਰ, ਸੱਧਰਾਂ ਦੇ ਹਾਰ, ਮਿਧੇ ਹੋਏ ਫੁੱਲ, ਠੰਢੀਆਂ ਰਾਤਾਂ, ਸੁਨਹਿਰੀ ਜਿਲਦ, ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਕਬਰ, ਸਵਰਗ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਾਰਿਸ, ਛੇਕੜਲੀ ਰਿਸ਼ਮ, ਚੋਣਵੀਂ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਨੇ ਬੀ.ਏ.ਪਾਸ, ਪਾਪ ਦਾ ਫਲ, ਚੌੜ ਚਾਨਣ ਅਤੇ ਧੋਬੀ ਦਾ ਕੁੱਤਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਸਵੈਜੀਵਨੀ ‘ਮੇਰੀ ਦੁਨੀਆਂ’ ਅਤੇ ਲੇਖ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ‘ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ’ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੇ ਅਨੁਵਾਦ ਵੀ ਕੀਤੇ। ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਲਾਂ ਦੀ ਸੇਜ, ਪਤਝੜ ਦੇ ਪੰਛੀ, ਰਜਨੀ, ਤਸਵੀਰ ਦੇ ਦੇਵੇਂ ਪਾਸੇ, ਪੱਥਰ ਕਾਂਬਾ, ਫਰਾਂਸ ਦਾ ਡਾਕੂ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਸਚਿਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਸਥਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਆਧੁਨਿਕ ਕਵਿਤਾ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦਾ, ਆਧੁਨਿਕ ਗੱਦ ‘ਚ ਗੁਰਬਖ਼ਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦਾ, ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਦੁੱਗਲ ਦਾ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ ਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1924 ਤੋਂ 1967 ਤੱਕ ਕਰੀਬ 43 ਵਰ੍ਹੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਰਚਨਾ ਕੀਤੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵਾਲਟਰ ਸਕਾਟ ਵਾਂਗ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਚਾਰਲਸ ਡਿਕਨਜ਼ ਸਵਰਗੀ ਸਧਾਰਨਤਾ ਭਰੀ ਹੋਈ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਸਮਾਜ ਸੁਧਾਰਕ, ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਅਤੇ ਵਿਦਰੋਹੀ ਸੁਰਾਂ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਾਵਲ ਲਿਖਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ 1920-21 ਦੌਰਾਨ ਜੇਲ੍ਹ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮਚੰਦ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ। “ਹਿੰਦੀ ਸਾਹਿਤ ਵਿੱਚ ਜਿਵੇਂ ਮੁਨਸ਼ੀ ਪ੍ਰੇਮ ਚੰਦ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਤ ਚੰਦਰ ਅਤੇ ਬੰਕਿਮ ਚੰਦਰ ਚੈਟਰਜੀ ਘਰੇਲੀ ਨਾਂ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਲਈ ਘਰੇਲੂ ਨਾਂ ਹੈ।” (ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ ਦਾ) ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਡਾ.ਮਹਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦਿਆਂ ਮੈਂ ਇਹ ਰਚਨਾ ਸਮਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ : “ਮੇਰੇ ਦਿਲ ਵਿੱਚ ਸਦਾ ਹੀ ਅਜਿਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਲਈ ਸਤਿਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜੋ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜੁਟੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬੜਾ ਉੱਚਾ ਸਥਾਨ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਕੋਈ ਪੁਸਤਕਾਲਾ ਉਸਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸੰਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਇਮਤਿਹਾਨ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਘਰ। ਸਫ਼ਰ ਕਰਦੇ ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ, ਗੱਡੇ ਹਿਕਦੇ ਜੱਟ, ਪਿੱਪਲਾਂ ਜਾਂ ਬੋਹੜਾਂ ਬੱਲੇ ਦੁਪਹਿਰਾਂ ਕੱਟਦੇ ਕਿਸਾਨ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਵਲ ਪੜ੍ਹਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣਗੇ। ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਟਰੰਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਤੇ ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਣੇ ਬੱਲਿਓਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਨਾਵਲ ਲੱਭ ਪਵੇਗਾ।... ਉਸ ਦੀ ਕੀਰਤੀ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਗਈ। ਅਤੇ ਅੱਜ ਅਨੇਕ ਬੋਲੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਨਾਵਲ ਛਾਪੇ ਤੇ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ।” 28 ਦਸੰਬਰ 1911 ਈ. ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ ਇਹ ਮਹਾਨ ਸਾਹਿਤਕਾਰ ਜੀਵਨ-ਮੱਚ ਤੋਂ ਸਦਾ ਲਈ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ। ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਸਦਕਾ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਅਮਰ ਰਹੇਗਾ।

ਟਰੈਜ਼ਰ ਐਨ.ਐਫ.ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲੱਖਾ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਕਰਨ ਦੇ ਲਾਲਚ ਵਿੱਚ ਫਸਾਏ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ।

ਅੱਜ ਕੱਲ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨਸਾਨ ਬਿਨਾਂ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੇ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਲੈਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ।ਅਗਰ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਏਹੋ ਜਿਹੀ ਗਿੱਦੜ ਸਿੰਘੀ ਹੁੰਦੀ ਜੋ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਕਰਨ ਦਿੰਦੀ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਨਾਂ ਪੈਂਦੀ ਅਤੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ।ਇਹੀ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਲਚ ਹੈ ਕੇ ਐਨ.ਐਫ.ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਅਨੇਕਾਂ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲਵਾਏ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਉੱਪਰਲੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਵਧੀਆ ਸਕੀਮ ਖੋਡੀ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰੋ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪੈਸੇ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਲਾਲਚ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਟੀਮ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਪੈਸੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰਵਾਉਗੇ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਸਦੇ ਪੈਸਿਆਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਆਵੇਗਾ ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 4-5 ਵਾਰ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਸੇ ਲਗਾਏ ਸੀ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੀ ਆਉਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਜਿੱਤ ਕੇ ਫਰਾਡ ਗੇਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ।ਇਸ ਫਰਾਡ ਗੇਮ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੜੇ ਲਿਖੇ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਅਤੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਫਸਾਏ ਹਨ।ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ 3-4 ਵਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਬੀ ਦੋਸਤਾਂ, ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰਾਂ, ਮਿੱਤਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰੋ ਮੇਰੇ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ।ਅਗਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੇਰੇ ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਚੈੱਕ ਲੈ ਲਵੋ। ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਰੀਬੀ ਸਾਥੀ ਇੰਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਦਵਾ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਉੱਤੇ ਪੈਸੇ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਣ ਦਾ ਲਾਲਚ ਵੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਫਿਰ ਕਈ ਲਾਲਚੀ ਇਨਸਾਨ ਇਸ ਫਰਾਡ ਵਿੱਚ ਫਸ ਹੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਰੀਬੀਆਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਲਗਵਾ ਦਿੱਤੇ ਬਸ ਫਿਰ ਕੀ ਸੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਕਰੋੜਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪੈਸੇ ਸਾਡੀ ਕੰਪਨੀ ਵਿੱਚ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ ਤਾਂ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਅਚਾਨਕ ਆਈ.ਡੀ ਤੋਂ ਲੋਗਿਨ ਹੋਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਹਾਕਾਰ ਮੱਚ ਗਈ। ਸਾਰੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਜਿੰਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪੈਸੇ ਲਗਾਏ ਹੋਏ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅੱਗੋਂ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਜਲਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਲੋਗਿਨ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਤੁਸੀਂ ਘਬਰਾਉ ਨਾ।ਇਕ ਮਹੀਨਾ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੋਈ ਅਪਡੇਟ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਪਰ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੂੰ ਲੁੱਟਣ ਦਾ ਇਕ ਹੋਰ ਝਟਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਪੰਜ -ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰੋ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪੈਸੇ ਜੋ ਦੁੱਗਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਉਹ ਨਿਕਲਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਹੜੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਾਲਚੀ ਇਨਸਾਨ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜ -ਪੰਜ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕਰ ਦਿੱਤੇ।ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਨੀ ਬਿਲਕੁੱਲ ਬੰਦ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਨਿਵੇਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਇਕ ਦੂਸਰੇ ਨਾਲ ਲੜਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।ਇਹ ਧੋਖਾਧੜੀ ਵਾਲੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਇਨਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਅਮੀਰ ਕਰਨ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਦਿਖਾ ਕੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟ ਕੇ ਹਰ ਸਾਲ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਨਵੀਆਂ ਕੰਪਨੀਆਂ ਆ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਪੈਸੇ ਡੁੱਬ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ ਫਿਰ ਵੀ ਲਾਲਚ ਵੱਸ ਪੈ ਕੇ ਆਪਣੀ ਮਿਹਨਤ ਦੀ ਪੂੰਜੀ ਲਗਾ ਕੇ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਗਵਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ।ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਦਸਾਂ ਨਹੁੰਆਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰ ਕੇ ਖਾਈਏ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਮਝਾਈਏ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਨਾਂ ਕਿ ਅਮੀਰ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ਾਰਟਕੱਟਾਂ ਰਸਤਾ ਲੱਭਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਟਰੈਜ਼ਰ ਐਨ.ਐਫ.ਟੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੇ ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਏ ਲੁੱਟੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਸਖ਼ਤ ਤੋਂ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਖ਼ਾਂ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਜੋ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲੁੱਟ ਕਰ ਸਕੇ।

ਵੱਸਦਾ ਰਹੁ ਆਜ਼ਾਦ ਕੈਨੇਡਾ

ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ, ਵੱਸਦਾ ਰਹੁ ਆਜ਼ਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਵੰਨ ਸੁਵੰਨੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰ, ਰੱਖੀਂ ਸਦਾ ਆਬਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।

ਤੇਰੇ ਮੈਪਲ ਹੇਠਾਂ ਬੈਠੇ, ਸਾਡੇ ਬੋਹੜਾਂ ਵਰਗੇ ਬਾਬੇ।
ਕਹਿੰਦੇ ਕਦੇ ਉਲਾਰ ਨਾ ਹੋਵਣ ਤੇਰੇ ਘਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇ ਛਾਬੇ।
ਤੇਰੇ ਜਲ ਵਿਚ ਸਾਡੀ ਮਿਸ਼ਰੀ, ਸ਼ਰਬਤ ਬੜਾ ਸੁਆਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਜਿਸ ਧਰਤੀ ਤੇ ਆਦਰ ਹੋਵੇ, ਕਦੇ ਬੇਗਾਨਾ ਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਮਨ ਦਾ ਮੋਰ ਜੇ ਪੈਲਾਂ ਪਾਵੇ, ਕੋਈ ਵੀ ਥਾਂ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।
ਤੇਰੀ ਵੰਨਸੁਵੰਨਤਾ ਵਾਲਾ, ਗੁੱਜੇ ਅਨਹਦ ਨਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਤੇਰੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੇਖੀਂ ਕਿਧਰੇ, ਲੁੱਟੇ ਨਾ ਕੋਈ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ।
ਕੰਮੀਂ ਕਾਰੀ ਰੁੱਝੇ ਗੱਭਰੂ, ਮੁਟਿਆਰਾਂ ਤੇ ਮਾਈ ਭਾਈ।
ਕੁੱਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਤੇਰੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਣੇ ਫ਼ੌਲਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਰਹਿਣ ਸਲਾਮਤ ਤੇਰੇ ਵਿਹੜੇ, ਸੂਰੇ ਸੁਪਨੇ ਤੇ ਫੁੱਲ ਪੱਤੀਆਂ।
ਜੀਵਣ ਜਾਗਣ ਠੰਢੀਆਂ ਛਾਵਾਂ, ਵਗਣ ਹਵਾਵਾਂ ਮਹਿਕਾਂ ਮੱਤੀਆਂ।
ਮਾਂ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਕੇ ਮਾਪੇ, ਗੁਆ ਨਾ ਬਹਿਣ ਔਲਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਜੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦਾ ਮੋਹ ਟੁੱਟ ਜਾਵੇ, ਉਹ ਧਰਤੀ ਫਿਰ ਮਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।
ਪੁੱਤਰ-ਪੁੱਤਰ ਜੇ ਝੜ ਜਾਵਣ, ਰੁੱਖਾਂ ਪੱਲੇ ਛਾਂ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦੀ।
ਸਾਡੇ ਵੀਰਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਵੀਂ, ਫਿਰ ਤੇਰਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਰੇਸ਼ਮ ਦੇ ਧਾਗੇ ਜਹੇ ਬੱਚੜੇ, ਸਾਂਝੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਦੀ ਫੁਲਕਾਰੀ।
ਮੇਰੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਧੀਆਂ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਤੇਰੀ ਸੋਹਣੀ ਧਰਤ ਸਿੰਗਾਰੀ।
ਬਿਰਧ ਸਰੀਰਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਸਿਰ ‘ਤੇ, ਰੱਖੀਂ ਦਿਲ ਵਿਚ ਯਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ...

ਸਾਂਝੀ ਰੱਤ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਮਕੇ, ਤੇਰੇ ਝੰਡੇ ਵਿਚ ਜੇ ਲਾਲੀ।
ਵਿਸ਼ਵ ਅਮਨ ਦੇ ਚਿੱਟੇ ਰੰਗ ਨੇ, ਤੇਰੀ ਅਜ਼ਮਤ ਸਦਾ ਸੰਭਾਲੀ।
ਬੁਰਿਆਂ ਨਾਲ ਯਾਰਾਨੇ ਪਾ ਕੇ, ਹੋ ਜਾਏਂਗਾ ਬਰਬਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।
ਤੇਰੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਮੈਂ ਸ਼ਾਮਲ, ਵੱਸਦਾ ਰਹੁ ਆਜ਼ਾਦ ਕੈਨੇਡਾ।

ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੀ ਸੈਰ

ਸਬਦਾਂ ਦੇ ਜਾਦੂਗਰ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਸਾਇਆ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣਿਆ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਂ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਦਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਵਰਣਨਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਮੇਰੀ ਸਾਹਿਤ ਪੜ੍ਹਨ ਦੀ ਲਗਨ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਦਾ ਕਾਫੀ ਅਹਿਮ ਯੋਗਦਾਨ ਹੈ। ਬਹੁਪੱਖੀ ਸਖਸ਼ੀਅਤ ਜਨਮੇਸ਼ਾ ਸਿੰਘ ਜੌਹਲ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰਾਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੀਮਾ ਨਾਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਚਿਰਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਦੇਖਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸਾਕਾਰ ਹੋਇਆ।

ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਲੇਪੋਕੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਦੀ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਫਲਦਾਰ ਬਾਗ ਵਾਲੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਮੈਡਮ ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਮਿਲੇ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਸਾਡਾ ਬੜੇ ਅਦਬ ਨਾਲ ਸਵਾਗਤ ਕੀਤਾ। ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਜਾਣ ਪਹਿਚਾਣ ਹੋਈ।

ਹੁਣ ਪ੍ਰੀਤਲੜੀ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਨ ਚਾਹ ਪੀਂਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਰੱਤੀਕਾਂਤ ਜੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਬਾਰੇ ਕਾਫੀ ਗੱਲਾਂ ਬਾਤਾਂ ਹੋਈਆਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਗਾਰਾਂ ਦਿਖਾ ਕੇ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਤਾਜ਼ਾ ਕਰਵਾਈਆਂ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਇਹਨਾਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਜਾਇਬ ਘਰ ਅਤੇ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਹੈ, ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਲਈ ਥੀਏਟਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੁਰਾਣੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ‘ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ,ਇਤਿਹਾਸਕ,ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਅਣਚਾਹੀ ਵੰਡ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਨੂੰ ਜਿਹੜੇ ਸੁਪਨੇ ਸੰਜੇ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਸੁਪਨੇ ਅਧੂਰੇ ਰਹਿ ਗਏ ਫੇਰ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਮਹਾਨ ਲੇਖਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਿਆ ਹੋਇਆ ਦੇਖ ਕੇ ਚੰਗਾ ਲੱਗਿਆ। ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ,ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ, ਨਾਟਕਕਾਰ ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ ਵਰਗੇ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ਗਾਹ ਬਣਿਆ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਅਜੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਪਿਆਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਰਸਾਲਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਛਪਦਾ ਰਿਹਾ ਜੋ ਹੁਣ ਪੁਨਮ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਛਾਪਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਅਹਿਮ ਰਸਾਲੇ ਵਜੋਂ ਪਾਠਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਨੂੰ,ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੀਤ ਨਗਰ ਵਰਗੇ ਵਿਲੱਖਣ ਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਜਰੂਰ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰੀਤ ਲੜੀ ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਹੋਰ ਪਕੇਰਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ

ਆਓ ਜਾਣੀਏ ਕੀ ਹੈ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ!

ਅਸੀਂ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਨੇੜੇ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਸਾਈਕਲ, ਮੋਟਰ ਸਾਈਕਲ ਆਦਿ ਜੋ ਦੂਰ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇ ਕਾਰ, ਬੱਸ, ਰੇਲ ਆਦਿ ਤੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਤਹਿ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਰਾਹੀਂ ਯਾਤਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਬੀਤੇ ਦਿਨੀ 12 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਈ ਨਾ ਭੁੱਲਣਯੋਗ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਦੁਰਘਟਨਾ ਨੇ ਸਭ ਦੇ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਝੰਜੋੜ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਜੋ ਕਿ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਤੋਂ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲਈ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਅਤੇ ਕੁੱਝ ਹੀ ਪਲ ਵਿੱਚ ਕਰੈਸ਼ ਕਰ ਗਿਆ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਨਣ ਲਈ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਦੀ ਬਹੁਤ ਜਰੂਰਤ ਹੈ ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕੀ ਹੈ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ? ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਹਰ ਜਹਾਜ਼ ਦਾ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਿੱਸਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਡਾਣ ਦਾ ਸਾਰਾ ਡਾਟਾ ਦਰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ। ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਦੀ ਖੋਜ ਅਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ ਡੇਵਿਡ ਵਾਰਨ ਨੇ 1950 ਈ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚਮਕਦਾਰ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਦਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਤਕਨੀਕੀ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਨਾਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਨੂੰ ਚਮਕਦਾਰ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਵਿਚ ਪੇਂਟ ਕਰਨ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਨੂੰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਲੱਭਿਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜਹਾਜ਼ ਹਾਦਸੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਲਬੇ ਵਿੱਚ ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਲੱਭਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਯੰਤਰ ਸਟੀਲ ਜਾਂ ਟਾਈਟੇਨੀਅਮ ਵਰਗੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਧਾਤਾਂ ਦੇ ਬਣੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਇਹ ਅੱਗ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਦਬਾਅ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਨੂੰ 1100oC ਤੱਕ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 60 ਮਿੰਟਾਂ ਲਈ ਬਚਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਜਹਾਜ਼ ਸੜ ਜਾਵੇ, ਇਸ ਦਾ ਡੇਟਾ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ ਇਕ ਬੀਕਨ ਹੈ, ਜੋ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਵੀ 30 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਸਿਗਨਲ ਭੇਜਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਯੰਤਰ ਦਾ ਸੰਤਰੀ ਰੰਗ ਸਮੁੰਦਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇਸ ਨੂੰ ਲੱਭਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਦੇ ਦੋ ਮੁੱਖ ਹਿੱਸੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਫਲਾਈਟ ਡੇਟਾ ਰਿਕਾਰਡਰ ਹੈ। ਜਿਸ ਨੂੰ FDR ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਡਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਗਤੀ, ਉਚਾਈ, ਦਿਸ਼ਾ, ਇੰਜਣ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ, ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਪਾਇਲਟ ਦੁਆਰਾ ਖੋਜੇ ਗਏ ਨਿਯੰਤਰਣ ਪੱਧਰਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ।ਬਲੈਕ ਬਾਕਸ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ ਕਾਕਪਿਟ ਵਾਇਸ ਰਿਕਾਰਡਰ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ CVR ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਕਪਿਟ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਗੱਲਬਾਤਾਂ ਅਤੇ ਆਵਾਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਲਟ ਵਿਚਕਾਰ ਗੱਲਬਾਤ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਸੇਕਰ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਕਾਰਨ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਯਾਤਰਾ ਹੋਰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਨੀ ‘ਤੇ ਮਾਲੀ ਬਚਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।